

Johanna Nilsson, De i Utkanten Älskande. Wahlström & Widstrand förlag.

Bildtext:

Johanna Nilsson fångar det inre och yttre utanförskapet.

I hennes roman är kärleken en brist som leder människorna vilse.

Alla älskar de fel person

”Man vill bli älskad. I brist därpå beundrad. I brist därpå fruktad. I brist därpå avskydd och föraktad”, skrev Hjalmar Söderberg i Doktor Glas.

Johanna Nilsson har med sin femte roman klivit rakt in i den sista av meningssatserna. De avskydda och föraktade, som alla bär på en önskan att älska och vara älskad.

Men hur älskar man utan att tidigare fått uppleva verklig kärlek och genuin omsorg?

Utkanten, är ett Stockholms-café på gränsen mot Solna. Därav namnet. Dubbeltydigheten är talande. De i Utkanten Älskande, är människor som befinner sig utanför samhällets normer och acceptans. Här möter vi Sofia, transvestit, som förälskar sig i Mirja, caféägarens dotter. Mirja drömmer om att bli fotomodell, men plågas av sin aggressiva och sadistiska pojkvän. Till cafét kommer också Bea, en deprimerad men förslagen tjuv. Bea älskar på avstånd sin läkare. Denne är i sin tur besatt av kärlek till den kvinna han en gång var otrogen mot och som därför övergav honom. I sin inre värld är han driven till förnuftets utkant. Alla älskar de fel person.

Romanen börjar som ett beskrivande socialrepotage. Gradvis vävs livsödena samman till en berättelse, som är tät och oerhört mänskligt närgången. Johanna skriver med ett aggressivt vemod och stilla humor. Romanens tre huvudgestalter; Bea, Mirja och Sofia, bryter sig till sist loss från förtrycket med uppror som är lika livskraftiga som självdestruktiva.

Det är en svår konst att berätta om utanförskap utan att hemfalla åt schabloner. Men Johanna har gåvan! Med ett sparsmakat och empatiskt språk skildrar hon såväl den yttre som inre världens utkanter. Resultatet är en fruktansvärd (och) vacker roman, som ingen borde ha oläst. För vem av oss vill inte bli älskade? Vem av oss tvingas inte att kompromissa?

Jakob Carlander